

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDelmével.

—————

Nro 25.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
27-dik napján 1798-dik Elfizendőben.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Cisalpina Respublikához kaptsolt
részei a' Néhai Velentzei Respublikának,
éppen nem láttatnak meg-elégedve lenni
a' magok mostani sorssokkal. Cestigioné-
ban nevezetessen újjabban is vólt zendülés.
De nyughatatlanságban vagynak sok más
részei is ezen Respublikának; mely gonosz-
nak kívánván eleit venni a' Kormányzék:
reménylett foganatú Törvényeket hozatott

D d

s' Nemzeti-gyűlés által, a' belső bátorság-
nak fenn-tartása, 's az olyatén Személyek-
nek keményen való meg-büntetése eránt,
valakik öfzszeeskűsznek a' Respublika' Igaz-
gatói ellen; vagy idegen Hatalmasságokkal
politikai egygyesülésbelépnek; vagy vesző-
delmes híreket hintegetnek. — Meg-hatá-
roztatott az is, hogy Idegen Hatalmasság'
Ministeréül el ne fogadjon a' Cisalpinum
Direktórium olyan Személyt, a' ki Lakosa
a' Cisalpina Respublikának, 's még az ilyen
Lakosnak a' Fiát sem.

Az Olasz-Országi Frantzia Seregnek
egy része, az úgy nevezett Angliai Frantzia
Sereghez indítatott, de midőn *Chamberi-*
be ért volna: oly parantsolatot vett, a' mely-
nek ereje szerént ismét vissza kellett néki
térni Olasz-Országba.

A' Római Respublika' környülállásai-
ról, így ír a' Bétsi Udvari Újságnak 24-dik
Mártziusi Darabja: „A' Rómában lévő
Frantzia Katonaság meg-kapta a' hátra-
lévő zsóldját, melynek, 24 órák alatt való
ki fizettetését kívánta; *Massena* Generális
helyett, *d' Allemagne* Generális állott elő
a' Római Respublikabéli Fr. Sereg' Fő Ve-
zérjévé, ki, a' Római Kommendáns-ságot
Vial Generálisra bízta. Ezen két Generá-
lisok, és a' Római Konzulok, több rendbéli
Hirdetményeket adtak ki Febr. 27 - dik és
28 - dik napjainn, a' Népnék 's a' Katonák

nak le-tsendesítésére, mely Hirdetmények
közzül egybenn, így szól d' *Allemagne* Ge-
nerális a' Fr. Katonákhoz: „El volt végez-
ve Febr. 23-dik éjtszakájára a' ti meg-ölet-
tetések nemcsak Róma' Városában; hanem
minden Pápai Tartományokban. Sok Öfz-
tályjaiban (Departmánjaiban) a' Közönsé-
ges-társaságnak, egyfzerre kezdődött a'
pártütés, melynek, sok Fegyveres-pajtás-
saink lettek aldozatjává. *Velettriben* négy
Dragonyosok, a' Platzmájor Titoknakjá-
val és Inassával egyetemben, gyilkosmód-
ra ölettettek meg: maga a' Platzmájor is,
nem másnak, hanem tsupán az éjj setétsé-
gének köszönheti, hogy életét meg-tart-
hatta. Az Öfzfeesküvés' tzelja a' volt, hogy
egy se' maradjon meg közzülünk életben. s'a't.

„A' *Tiberis* vizén túl fekvő részéből
Rómának, *Rionéből*, nagy csoportokban
kerekedett fel a' Nép, Febr. 25-dikén,
's egy Mária' képét vitetvén maga előtt,
a' *Sz. Peter'* Templomába ment azzal, 's
el foglalta a' *Sixtus'* hídját, és az egész út-
szát: de *Vial* Generális, alkalmas számú
Katonákat vezetvén ellenek, puskák' vé-
geire ki-fzegzett döfő-vasakkal (bajoné-
tokkal) támadtatta meg, 's szóratta szél-
jel őket. Ugyan akkor *Velettriben*, *Albano*-
ban, *Marinoban* 's *Castelloban* is fel-fegy-
verkezett volt a' Nép, 's Rómába szándé-
kozott, hogy ott egyesítse magát a' Tibe-

risen-túli-akkal: de Murat Fr. Generális eleikbe ment, meg-verte minden tsoport-jaikat 's el széllesztette, és Febr. 27-dikénn négy zászlókkal tért vissza Rómába. “

„ Ugyan az nap, t. i. Febr. 27-dikénn délután *Somaglia* Kárdinális, Róma' Vikáriussa, egynehány Papok' társaságában, által-gyaloglott a' Tiberis' túlsó meljékére, 's el járvánn ott minden Templomokat, tsendességre 's engedelmességre intette a' Népet. “

„ Már az előtt való nap, kemény hangonn ki-hírdettették a' Konzulok, hogy a' háborgó Város-szakaszoknak minden Lakosai, 24 óra alatt, a' Konzulság' palotájához vigyék fegyvereiket; és mind Azok, valakik fegyveres kézzel fognak taláztatni azontúl, nem különben Azok is, a' kik szóval, írással, vagy hamis hírleléssel párt-ütésre, 's a' Respublika Törvényei eránt való engedetlenségre, vagy az előbbeni igazgatásnak vissza-kívánására buzdítanak Másokat: halállal fenyegettettek meg; a' minthogy igen sok Személyek is fogattattak el, 's által adattattak meg-ítéltetés végett egy Katonai Kommiszfziónak, mely már Febr. 28-dikánn, sokakat ítelt halálra közölők. “

„ Mártz. 3-dikán, egészszén le vólt már tsillapodva, mint írják, a' zenebona Rómában. Az előtt való nap ki-jött nyomtatásbann d' *Allemagne* Generálisnak a' Római Konzulokhoz útasított Írása, melvlen így

fejezi ki magát: „A' Frantzia Közönséges-társaságnak Végrehajtó - Kormányfzéke jelenti, hogy a' már Szabad Római Nép, mostantól fogva Barátja lesz a' Frantzia Népnek.“

„Egyfzersmind közönségessé tette a' Fr. Direktóriumnak egy 19 dik Februáriusi Végzését is, melynek értelme ez: „A' Generálisnak kötelességébenn áll, oly foganatos rendelkezéseket tenni mentől elébb, hogy a' Fr. Sereg, jó katonai fenyítékhez tartsa magát, és hogy a' Római Népnek szüksége ne legyen eleség' dolgából. Meg nem engedi a' Direktórium, hogy avagy tsak egy közönséges emlékeztető jegy is el Rómából.“

„Meg parantsolta *d' Allemagne* Generális, hogy Nemzeti Katonaság is állítódjék fel a' Római Respublikábann, még pedig haladék nélkül, és hogy minden Kompánia tartozzon egy Követjét küldeni Rómába, az ott, Mártz. 18 dikánn tartandó ösz-szefszövetkezés' Innepére.“

„A' Hadi dolgokra ügyelő Római Minister, buzdította különösen a' Respublika Ofztályjait, egy Lovas-Seregnek önként vállalkozó Katonákból való fel-állítására is.“

„A' Konzulok kihirdettették, hogy minden Tifztviselők, a' kik továbbra is szolgálatban maradnak, meg tartják az eddig való fizetéseket, Azok pedig, kik elbocsátatnak oly penziót nyernek, a' mellyel meg-elégedhetnek.“

„A' Vikárius Kárdinális, egy Kerülő-
Levelet intézett a' Papokhoz, a' melyben
szívekre köti, hogy tsendességre, és az új
Igazgatók eránt való engedelmességre in-
tsék a' Népet.“

„A' Római Respublika' földjén talál-
tató minden külföldi Papok parantsolatot
vettek, hogy adják bé a' magok neveiket.“

A' Budai Német Újság, következő
értelmű Nápolyi Tudósításokat közöl:

“Nápoly Városában a' Király személy
szerént, az Örízág' egyéb részeiben pedig
Kommisszáriusi által meg-kérdezte hiv
Alattvalóit: ha reá állanak e' a' Fr. Res-
publika' kívánságainak telyesítésére? de
Ezek *Nem* mel feleltek, 's készségjeket
nyilatkoztatták a' Haza' meg védelmezésé-
Már azolta, katonai lábra állíttatik minden-
ütt a' Földnépe, 's a' reguláris Katonaság
ki állott a' szélekre. A' Király és a' Koro-
na - Örököse, jelen akarnak lenni a' tábor-
ban.

Helvétziai Tudósítások.

Két Követek küldettek Párisba Ber-
nából, a' kik végeznének ott a' Direktó-
riummal, ezen Városnak sorsáról.

A' Bernaiak' ember-veszteségjeket, me-
lyet okoztak nekik a' Frantziákkal tartott
hartzaik, hat és nyóltz ezer között írja
lenni egy Strafszkurgi Tudósítás, mely, egy
tapasztalatlanságból származott szerentsét-

len történetjeikről is emlékeznek. A' mint
 i. i. vizszo-vonták volna magokat két ezer
 Bernaiak *Freyburgból*: egy meredek-he-
 gyen, a' melyen által kellett menni né-
 kek, két 16 fontos golyóbisú ágyúkat
 is által akarták szállítani, 's azonban egy-
 szerre, meg-haladván az ágyúk' nehézsége
 a' szállító Személyek' erejét, le zuhantak
 a' meredekségen, 's véletlen sebes csések-
 kel hatvan embert zúztak öfzfze.

Basilea is nehezen marad meg kop-
 pasztatlan a' Frantziáktól: mert Mártz. 8-di-
 kán egy Írást intézett az ott lévő Fr. Kö-
 vet *Mengaud* Polgár, a' Nemzeti-gyűlés-
 hez, a' melynek végénn panaszolkodik;
 hogy *Basilea'* részéről, minden meg-tevő-
 dött a' mi által, nehéztetni lehetett a' Fr.
 Respublikának, Bernán, Szolothurnon 's
 a' többeken vett diadalrait.

Hogy a' Helvetziai Katonaság, való-
 sággal Vitézekhez illő módon tusakodott
 legyen a' Frantziákkal, meg-esméri maga
Schauenburg Fr. Osztály-Generális is, a'
Frauenbrunni verekedésről kiadott Tudó-
 sításában, melyben minekutánna említette
 volna, hogy a' Frantziák 19 zászlókat nyer-
 tek: az igazság eránt való.kötelességének
 esmérte megvallani, hogy valóban álmél-
 kodásra méltó.vólt szemlélni, midőn oly
 Seregek, melyek már kétféaz esztendőől
 fogva nem hadakoztak, 5 egymás után

következett tsatákat állottak ki, és alig verettettek el egy tanyáról, hogy már mindjárt más helyen igyekeztek magokat meg-fészkelni.

Bernábann és Tigurumban is állanak már a' nem kívánt Szabadság' fái. A' Bernainak fel-állítatásakor, így szóllott az ideig való Kómányszek' Elölülője *Firsching* Polgár a' Fr. Vezérhez *Brune* Generálishoz: „Itt áll már Polgár-Generális, a' Kegyelmetek' Szabadságfája, Bár tsak jó gyümölsöt termene.

Nagy-Britanniai Tudósítások.

Az Ánglus Tengeri-Katonák és Rablók, tartoznak el fogni és Anglia' Kikötőhelyeibe vinni, egy új reudelés szerént, minden neutrális hajókat, melyek, Spanyol, Frantzia, vagy Hollandus Szigetekből 's Foglalmányokból indultak terehvel, [valamely olyatén Kikötőhelybe, mely se' nem Angliához, se' nem azon Tartományhoz tartozik, a' hová való tulajdonképpen a' neutrális hajó.

Párisi Tudósítások.

Úgy hallatik, hogy az Angliai Fr. Sereg' fő-quártélyja *Rouen*ből *Amiens* Városába szállítatik, által, minthogy ez, közelebb fekszik azon Kikötőhelyekhez, a' melyekből szándékozik ki-indulni a' Fr. Sereg' Anglia ellen.

(Rouen (Rothomagus) Városa, 28 óránnyira esik Páristól, Észak és Napnyugot között; Amiens (Ambianum) pedig, 30 óránnyira, Észak felé.)

Egy oly Tengeri Hídasnak vagy Kompnak formáját mutatott bé *Bonaparte* Generálisnak, valami *Bessan* nevű *Dyon*i Polgár, a' melyet el nem süllyeszthet 's égethet az ellenség, 's azonban úgy lehet készíteni, hogy a' leg-kisobb ilyen lapos hajóra rá fér ötven 24 fontos golyóbisú ágyú, 's 2500 Ember; a' leg-nagyobbra pedig, kétszáz ágyú, és tíz ezer Katona. *Bonaparte*, a' Tengeri dolgokra ügyelő Ministernek adta által, ezen új találmányok' formáját, a' meg-vizsgálás végett.

A' Szequána (Seine) vizének tengerbe-szakadásához oly közel érkezett egy Anglus Hajóssereg-Osztály, hogy nem tsak Havre és Rouen Városai Fr. Országának; hanem maga Páris is el van zárva a' tenger egyesüléstől.

A' Frantzia földön lévő Anglus foglyok eránt, oly ajánlást tett a' Fr. Direktórium a' Londoni Ministériomnak, hogy Ő mindjárt vízfőz-adja Azokat, ha ō is vízfőz-nyerheti Angliától az ott fogva lévő Frantziákat: de minthogy ezeknek a' száma úgy van amazokéhoz, mint a' 6 az 1 hez: lehetetlennek ítélte maga részéről a' Londoni Ministerium, egy ily ajánlásnak elfogadását.

Német Birodalmi Tudósítások.

A' Rastadti Német Deputátzió' válaszfára, mely, a' 9-dik Mártziusi már általunk

közlött Végzést foglalja magában, és Mártz. 14-dikénn adódott által a' Fr. Követeknek: mindjárt feleltek Ezek más nap. Örvendezésseket nyilatkoztatták azonn, hogy a' mint ők reménylették, meg-esmérté a' Német Deputátzió szükséges határnak, a' két Hatalmasságok (Frantzia Ország, és a' Német-Birodalom) között, a' Rajna' vizét. — Jelentették egyszersmind Respublikájok' nevébenn, hogy a' Rajna bal-meljekei birtokoktól meg-fosztott Német Fejedelmek' kárának meg-térítetését, a' Szekulárizátziók által tartják ők lehetségesnek: hanem még most nints helye, se' a' meg-térítendő károk' betse' meg-határozásának, se' a' szekulárizálandó (egyháziakból világiakká által-változtatandó) jószágok' meg-nevezésének. Azon feltételekre nézve, melyeket Mártz. 3-dikánn küldött által a' Német Deputátzió a' Fr. Követeknek: azt jegyzették meg Ezek már előre is, hogy azokban némely el fogadható rendelkezést találnak.

Spanyol- Országi Tudósítások.

A' Kádixi Hajóssereg' ki-indulásának okául azt is beszélik ugyan, hogy Amerika felé, bizonyos mefzseségre kísért légyen el az két nagy hajókat a' melyek kénesevel voltak meg-rakva, egynehány Kalmárhajókkal egyetemben, de többen ítélnék

úgy, hogy az említett Hajósseregnek egyedülálló tüzéje volt, meg-támadni azt az Ánglus Hajóssereg-Ofztályt, a' mely *Kádix* előtt járkált fel's alá: és hogy mihelyt megértette Massaredo Spanyol Admirális az egész Ánglus Hajóssereg' egységvűt-létét; azonnal visszafordult a' *Kádixi* Kikötőhelybe, a' hol még hat línéai-hajók készítkönek fel, a' mint írják, 's a' Karthagénai Kikötőhelyből hét línéai hajók várattattak oda.

Elegyes Tudósítások.

A' *Vidini* partos Basa *Passman Oglu*, *Vidini* meljékén várja ugyan az ellene törekedő Tsászári egész Seregét; de azonban, a' feléje közelgető Basákat külön szoríttatja olykor olykor, eleikbe küldözni szokott Sereg-Ofztályai által, 's jó formán meg-zaklattatja. Egy ily Seregoftály, nevezetessen melynek száma 3 és 4 ezer között volt, egészen széljel verte mostanság *Kurtosman* Basának mintegy 12 ezer emberből állott Seregét, közel Ruszukhoz, *Sylvia* nevű Helységnél.

Béts.

Kotzebue, ki már vagy két Hónaptól fogva viseli itt az Udvari Teátrális Direktzió mellett a' Secretáriusságot, egy új Komédiát készített azólta, *Silberne Hoch-*

zeit titulus alatt, a' mely tegnap el jád-
zattatván, közönséges kedvességet nyert;
de a' Játék' végén nem tapsolta ki a' Gyü-
lekzet, mászfzori szokása ellen, a' Szer-
zöt.

Magyar-Ország.

Veiszprémi Püspök *Bajzáth József* Ő
Excellentziája, az Öttsével *Bajzáth János*
Úrral egyetemben, Torontál Vármegyé-
ben fekvő fekvő *Peszak* nevű Kamerális
Helységet nyert örökös jószágul Ő Felsé-
gétől.

Báts Vármegyében fekvő *Temerin* és
Járek Kamerális Helységek azok, melye-
ket *Camarae-Praeses*, *Széchen* Sándor
Ő Exc. ja, nyert Ő Felségétől, mix-
ta donátzióval. *Arad* Vármegyében fekvő
Defzna és *Bohány* Helységeket nyer-
ték *Török* Adalbert, Antal, György, és
József Testvérek.

Pozsonból Mártz. 10-dikénn: —
„Az idén következő változások tör-
téntek itt a' Szemináriumban. Fő-Tiszt.
Kaszányitzky Úr nyugodalomra bocsátat-
ván, helyébe, Napkeleti nyelvek és Sz.
Írás' magyarázása' Tanítójává lett Fő-Tiszt.
Pisztavszky Úr, ki ennekelötte Al-Kórmá-
nyozó völt. Alkórmányozóságra lépett *T.*
Schraeder György Úr, minckutánna a' Ta

nításra vigyázó Igazgatóságban szép szolgálatokat tett volna. A' tanításra ügyelő Igazgatóságot T. Döme Károly Úr nyerte el, ki már egy betses Könyvről is esmeretes a' Hazá előtt, a' melyet ily títim alatt adott ki magyar fordításbann: „*A' Katholika Hitnek pörben forgó Tzikkelyei,* és maga tudós Jegyzéseivel gazdagított.

* * * * * *

Küldjük Nemes Báts Vármegye³ Mappáját, melyet Quits Antal Úr, azon Ns Vármegyének esküdt Földmérője szedegetett, és rajzolgatott ölfzse. Ez a' Vármegye, Sokaktól Bácska és Bácskaságnak is neveztetik. Négy Járásokra (Processus) osztatik, melyeknek nevei felvagy-
nak a' Mappán jegyezve. Mindenik Járás, ki vagyon különösen festve. A' Negyedik Járásnak nagy részét teszi az úgy nevezett Districtus Tibiscanus (Tisza-melyéki Kerület). Ebben a' Vármegyében nintsenek hegyek, hanem hátság (dombos, partos) földek, 's ezek is tsak a' felső részében a' Vármegyének. Mind azok az apró vonások, melyek, egymáshoz közel lévő kettős sorban, sokfelé el ágaznak, a' dombok' oldalát jelentik, a' kettős sorok között lévő üres helyek pedig, a' keskeny völgyeket. Ezen völgyeknek közepénn sok helyett víz folyások, 's erek vagynak ki-tsinálva. A' Vármegye' közepe' tájján, vége szakad a' domboknak, némely helyett oly hirtelen, mintha el vágták volna. Ezen magas partokat, Teletskáknak hívják a' Lakosok, mely-

Iyekről mint valamely magas házakból le néz az ember a' Vármegyének már onnan fogva le lapúlt részére, mely is oly mélyen fekszik, hogy ha nem látzanának is még ottan a' mész-
 fze el nyúló Római sántzok, (töltések és ár-
 kok): még is könnyű volna meg-esmérni, hogy azt a' részét a' Vármegyének valaha sok ideig víz fogta vólt el. Ez, a' Mappának csak egyfzeri meg-tekintéséből is ki tet-
 szik, úgymint a' melyen láthatni, hogy a' Du-
 na 's Tisza közzé van kivált az alsó része szorúlva ennek a' Vármegyének, 's a' Veröcze-
 és Szerem-Vármegyei hegyek miatt, hirtelen Napkelet felé vette folyását a' Duna. — Ezen két nagy folyó vizeken kívül, vagynak még sok Erek, és Motsárok is ebben a' Vármegyében. A' felső részében vagynak a' Pality, Jezer és Lúdas Tavak. Készen leszsz ebben az elztendőben a' már 1793-ban el kezdett Ferentz Tsatornája is (Canalis Francisci), mely a' Duna, és a' Tisza között ásatjk 13 és fél mértföldnyi hosszúságra. Bezdán és Monoftor között, a' hol a' Dunába szakad, egy nagy Sió vagy Zúgó (Schleufse) van építve; van Földvárnál is egy, a' hol a' Tiszába szakad; van Szivátz és Ó-Verbász faluknál is, mint mindnyájoknak ki van a' fundamentomjok jegyezve a' Mappán. Ó Verbásztól egész a' Tiszáig van egy Czerna Bara (fekete Motsár) nevű Ér, közel öt mértföldnyi hosszúságra, melyen is végig vitetődik a' tsatorna, minden ásás, és így sok költség nélkül. Már ezután tehát, a' mely Királyi vagy más hajók, söt, dehányt, Banátusi rezet, gabo-

lát, 's a' t. akarnak szállítani fel Pest felé, nem lesz szükség, mint eddig, le menni a' Tiszán, egész a' meddig ez a' Dunába szakad; az után a' Dunán fel vontatni a' hajót, mely 47 és fél mértföldből álló Kerületet mintegy négy hét alatt lehetett meg tenni: hanem most már a' Tiszáról bé mehetni Földvárnál a' tsatornába, és két nap alatt ki is lehet érni Bezán alatt a' Dunába, 's onnan a' Dunán, tovább folytatni az utat. A' Tsatornát ásató Társaság, a' Tsatorpánn való által mehetetlekért a' hajóknak, két krajtzárt kíván minden mázsától minden mértföldre, mely, tsekély fizetés ugyan, de még is elztendőnként, annyi hasznot hajt bé, hogy a' Társaságnak minden Tagja leg alább is tíz forint interest fog nyerni száz száz forintjáért.

Ezt a' Vármegyét nagy részént Illiriusok (Rátzok) lakják, de lakják, kivált a' felső részét sok Magyarok is. Vagynak egy időtől fogva sokféle Német Nemzetek is belé szállítva. Az Illiriusok, többnyire a' nem egyesült Görög Valláson vagynak, de egy két helységeknek Lakosai egyesült Görög Vallásúak. Igen nagy számmal vagynak benne Római Katholikusok. Vagynak Evangelikus és Református Helységek is. Nagyobb részét ezen Vármegyének, a' Király (Kamara) bírja, de birnak benne Hertzeg Grasalkovits, Gróf Hadik 's mások is. Grasalkovits Hertzegé, a' Bajai, Hadik Grófoké pedig a' Futaki Uraság (Dominium). Szent Mária (Szabadka), Zombor, és Újvidék Királyi Városok. Ezeken kívül van benne 8 Mező Város, 95 falu, és majd annyi Puszta, melyek között

már némelyeket meg kezdtek szállani. A' Lákosok' szàma fel megy a' Királyi Városokéval együtt mintegy két száz ezerre, kik többnyire szántnak vetnek, 's dohányt is, kivált a' Tisza körül nagy házonnai termesztenek. A' mely posványos föld szorúlt a' Duna, és Tisza közzé; azt Illirius Katonák lakják; kiket Tsajkásoknak (könnyű hajókkal bányai tudósnak) neveznek. Tizenegy falukban laknak, egy Bataliont formálnak, 's a' hadi Cancelláriától fügnek: Seregjek neve Deakúl: Legio Nassadistica.

Néminémű haszlandóságot és tehetséget érezvén magamban, a' Mappák' részbe való metezésére, hasznosnak itéltem, kivált az Oskolákra nézve, ha ezeknek kétfiztetésére adnám magamat. Ugyan ezen tizéből metfiztettem is már jó olvasható betűkkel két Mappát, t. i. Régi Görög - Ország, és Kis-Ásia Mappáit: az i-sőt ugyan Cellarius, a' másodikat pedig Koeler nagyobb Mappái szerént, és az árokat író-papir-osson illuminálatlan, egyenként határoztam 5 krajtzárakra minden 10-re reá adván egyet: azért azon titt. Úralt, a' kik ezen hasznos igyekezetet, 's Oskoláiknak e részben való tökéletesedését előbb vinni kívánnák; ha frankon tudósítani nem terhelhetnek (ily formán Pest in der fünf Lerchengasse im Staerkmacherischen Hause) a' mennyi kívántatik, örömet szolgálók, melyet avagy csak azért is kívántam ki-hirdettetni, hogy meg-tudhassam, minémű indulattal fogadtatik jó igyekezetem; mely ha illendő kedvességet fog találni; reményleni lehet a' szükségesebb Mappáknak, mind meg-bővülését mind meg-oltsóbbodását; különben pedig hasznos, de kelletlen igyekezetemmel 's szolgálattal, én is kénytelen leszek el halgatni.

Karats Ferentz.